

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent práce

Autor/ka práce: Anna Spíralová

Název práce: Rakovina jako strašák, aneb jak se pacienti s nádorovým onemocněním učí zacházet se svou nemocí

Vedoucí práce: Jakub Grygar

Oponent/tka: Martin Hájek

Navržené hodnocení: dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce není dobře a přesně definován. Na straně 5 je uvedeno: „výzkum si klade za cíl popsat sociální důsledky rakoviny, ovšem vzhledem k rozsáhlosti tohoto záměru se bude blíže zaměřovat primárně na vztahy v rodině a integraci v širším okruhu přátel.“ Co jsou to sociální důsledky na vztahy v rodině a přátele už není definováno. Dále se uvádí, že tyto důsledky budou popsány z pohledu pacienta. Tzn. že cílem práce je popsat důsledky rakoviny na rodinné a přátelské vztahy, jak je prezentuje nemocný nebo vyléčený pacient. To je sice přijatelný obecný cíl, ale bylo by vhodné ho pro účely výzkumu blíže specifikovat a rozvést do výzkumných otázek.

Závěry tomuto cíli zcela neodpovídají, protože prezentují i zjištění, která nejsou pouze emická, ale i etická, např. status bojovníka není jen představa respondentů, kteří k ní mohou být skeptičtí. Autorka tuto ambivalentnost dobře vyjadřuje v závěru: „V rámci výzkumu jsem chtěla postihnout nejdůležitější témata, přičemž jejich důležitost byla filtrována podle literatury a především podle toho, co pacienti za důležité považují.“

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty? Ano, autorka využívá dostatek literatury, domácí i zahraniční.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Výzkumná metodologie není správně popsána, narativní interview podle F. Schütze nepředpokládá kostru témat a kladení otázek, nýbrž maximálně spontánní a nepřerušované biografické vyprávění. Použitá metoda A. Mol není popsána (25). V jakém smyslu nejsou data objektivní? (25) Při analýze a interpretaci nebyla patrná reflexe skutečnosti, že hlavní motivací k rozhovorům ze strany pacientů byla snaha pomoci ostatním; to samozřejmě ovlivnilo i výběr toho, co považovali v interview za relevantní a za hodno sdělení a co nikoli.

Popis metodologie sliboval narativní analýzu (proto i narativní rozhovory), ale žádné narativně orientované zkoumání dat neproběhlo. Proč?

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka výzkumem získala docela komplexní představu o důsledcích, které pro člověka diagnóza

rakoviny má, a tu prezentuje čtenáři. Nicméně její argumentace by měla více respektovat výzkumem generovaná data, tzn. rozhovory s pacienty. Do analýzy a interpretace vstupují jen jako ilustrace toho, co je známo z literatury. Není mi jasné, co vlastně autorka objevila nového, dosud v literatuře nepopsaného, nebo zda je důvod pro kritické přehodnocení dosavadního odborného vědění v dané otázce.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?
Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?
Práce je po formální stránce na velmi dobré úrovni. Je hezky a čtivě napsána.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).
Diplomantka se snažila o poctivý výzkum, který by odhaloval všechny relevantní aspekty problému. Na druhé straně si zvolila metodu, která neposkytuje globální pohled, ale naopak detailní a konkrétní souvislosti týkající se narativní konstrukce lidské subjektivity a identity. Z toho pramení i mé nízké hodnocení.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Zajímalo by mne, jak si autorka vysvětluje, že pacientky s rakovinou se více sdružují než pacienti s rakovinou. Protože ne u všech nemocí a handicapů takováto genderová asymetrie existuje. Druhá otázka se týká vlivu motivace na rozhovor. Bylo možné pokládat nepříjemné otázky, tzn. otázky přímo či nepřímo narušující naději na vyléčení a s ní spojenou část sebe prezentace respondentů. Nebo rozhovory probíhaly jen v „nadějném modu“? Souvisí to totiž i s obrazem bojovníka/nice.

Celkové hodnocení práce:

*Práce splňuje všechny nároky na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako **dobrou**.*

Datum: 20.1.2013

Martin Hájek